

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1 รายวิชาการอ่านสำหรับครูภาษาไทย

อุภาวรรณ นามศิริ

บันทึกการอ่าน

1. ข้อมูลหนังสือ

2. เรียงย่อ 1 หน้า

3. แสดงความคิดเห็น 7 บรรทัด

4. ข้อคิดที่ได้ 7 บรรทัด

5. ข้อความที่ประทับใจ ระบุเลขหน้า พร้อมเหตุผล

โครงสร้างเนื้อหาและวัตถุประสงค์

หัวข้อเนื้อหา

ความหมายและประโยชน์ของการอ่าน

วัตถุประสงค์และองค์ประกอบของการอ่าน

ประเภทของการอ่าน

ลักษณะของนักอ่านที่ดี

การพัฒนาทักษะการอ่าน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

อธิบายความหมายของการอ่านได้

อธิบายองค์ประกอบของการอ่านได้

อธิบายวัตถุประสงค์ของการอ่านได้

อธิบายประโยชน์ของการอ่านได้

ความสำคัญของการอ่าน

“

ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานและสำคัญที่สุดในการ
เข้าถึงองค์ความรู้ ช่วยเสริมสร้างความรู้ ทำความเข้าใจ
สังคม พัฒนาตนเอง และนำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน

”

ความหมายของการอ่าน

ศิลปะแห่งการทำความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อน เกี่ยวข้องกับ
การรับรู้ ตีความ และสร้างความเข้าใจจากตัวอักษรหรือ
สัญลักษณ์ สามารถแบ่งระดับได้ดังนี้:

การอ่านได้ **VS** การอ่านเป็น

การอ่านได้ การรับสารผ่านสายตาโดยอาจยังไม่เข้าใจ
ความหมายลึกซึ้ง

การอ่านเป็น การเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สามารถสรุป
สาระสำคัญ แสดงความคิดเห็น และนำไปประยุกต์ใช้ในการ
พัฒนาตนเองได้

ประโยชน์ของการอ่าน

- 🕒 **ทันต่อเหตุการณ์** ช่วยให้เข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน
- 🌐 **เข้าใจชีวิตและสังคม** เรียนรู้จากงานบันเทิงคดีที่สะท้อนมุมมองชีวิต และงานสารคดีที่ให้ข้อเท็จจริง
- 🧠 **พัฒนาทักษะการคิด** ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การจับใจความ และการสรุปความอย่างเป็นระบบ
- ✍️ **ส่งเสริมทักษะการเขียน** การอ่านรูปแบบการเขียนที่หลากหลายช่วยพัฒนากระบวนการเขียนของผู้เรียน
- 💡 **กระตุ้นสมองและจินตนาการ** ใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ เกิดความเพลิดเพลิน และยกระดับจิตใจ

วัตถุประสงค์ของการอ่าน

เพื่อรับทราบข่าวสาร

ติดตามความเป็นไปของโลก
ตลอดจนพัฒนาความรู้ของตนเอง
แยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิด
เห็น เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์
หรือบทความออนไลน์

เพื่อศึกษาหาความรู้

มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านตำรา
วิชาการ เพื่อค้นหาคำตอบในสิ่งที่
สงสัย หรือติดตามความก้าวหน้า
ของศาสตร์ในวิชาชีพ

เพื่อความเพลิดเพลิน

สนองความพอใจส่วนบุคคล สร้าง
ความเพลิดเพลินและบันเทิงใจ
ช่วยผ่อนคลายความเครียด เช่น
นวนิยาย เรื่องสั้น หรือบทกวี

องค์ประกอบของการอ่าน

1. ผู้อ่าน

ผู้รับสารที่เป็นปัจจัยหลักใน
การรับรู้ ต้องมีความพร้อม
ด้านภาษาและประสบการณ์

3. ความหมาย

ความเข้าใจทั้งโดยตรงและ
โดยนัย รวมถึงการพิจารณา
เลือกความหมายให้ถูกบริบท

2. สาร

เนื้อหา ข้อความ หรือ
สัญลักษณ์ ที่ผู้เขียนต้องการ
สื่อสารให้ผู้อ่านรับรู้

4. การนำไปใช้

การประยุกต์สิ่งที่อ่านมาใช้ให้
เกิดประโยชน์ในชีวิตจริงหรือ
ส่วนรวม

ประเภทของการอ่าน

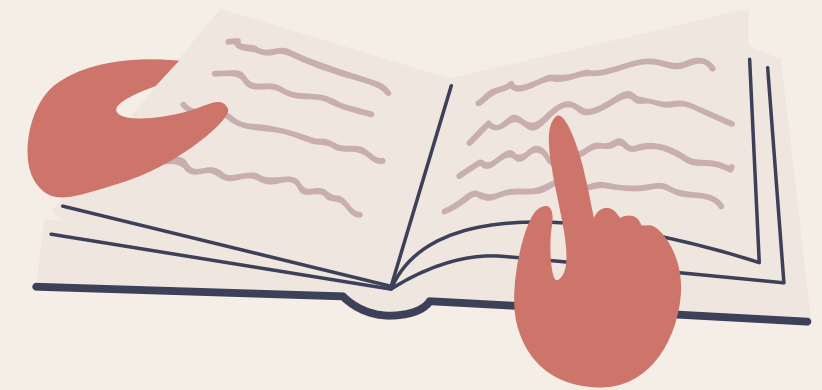
การอ่านคร่าว ๆ

สำรวจเนื้อหาอย่างกว้าง ดูหัวข้อหรือ
ค้นหาคำสำคัญ ข้ามบางตอนแต่
จับใจความรวมได้

การอ่านแบบปกติ

ค้นหาข้อมูลและทำความเข้าใจ
แนวคิดหลัก ทำความเข้าใจความ
สัมพันธ์ของแนวคิดย่อย

การอ่านละเอียด

วิเคราะห์คำและประโยคอย่างถี่ถ้วน
ประเมินค่า และสรุปเนื้อหาด้วยภาษา
ตนเอง

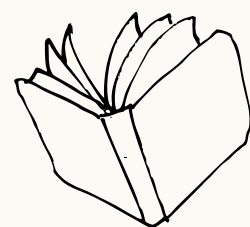
ลักษณะของนักอ่านที่ดี

การเป็นนักอ่านที่ดีไม่เพียงแต่อ่านออก แต่ต้องมีความพร้อม รู้วิธีการ และมีคุณสมบัติดังนี้

จดบันทึก จดข้อความที่น่าสนใจ หรือข้อความที่มีความงามทางวรรณศิลป์
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดคุยกับผู้อื่นเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและเปิดรับมุมมองใหม่
หาคำตอบเสมอ ไม่ปล่อยผ่านข้อความที่คลุมเครือ ต้องตีความให้ถูกต้องเสียก่อน
เป็นคนช่างสังเกต สังเกตองค์ประกอบหนังสือ เช่น ปก คำนำ สารบัญ บรรณานุกรม
อ่านหลากหลายและสม่ำเสมอ เปิดรับประสบการณ์จากหนังสือหลายประเภทอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาทักษะการอ่าน

การอ่านแบบมีพัฒนาการ
(Dynamic Reading)

การอ่านแบบ SQ3R
(Francis P. Robinson)

reading
goals

การอ่านแบบมีพัฒนาการ (Dynamic Reading)

คุณสมบัติสำคัญสู่การอ่านเร็วและเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง

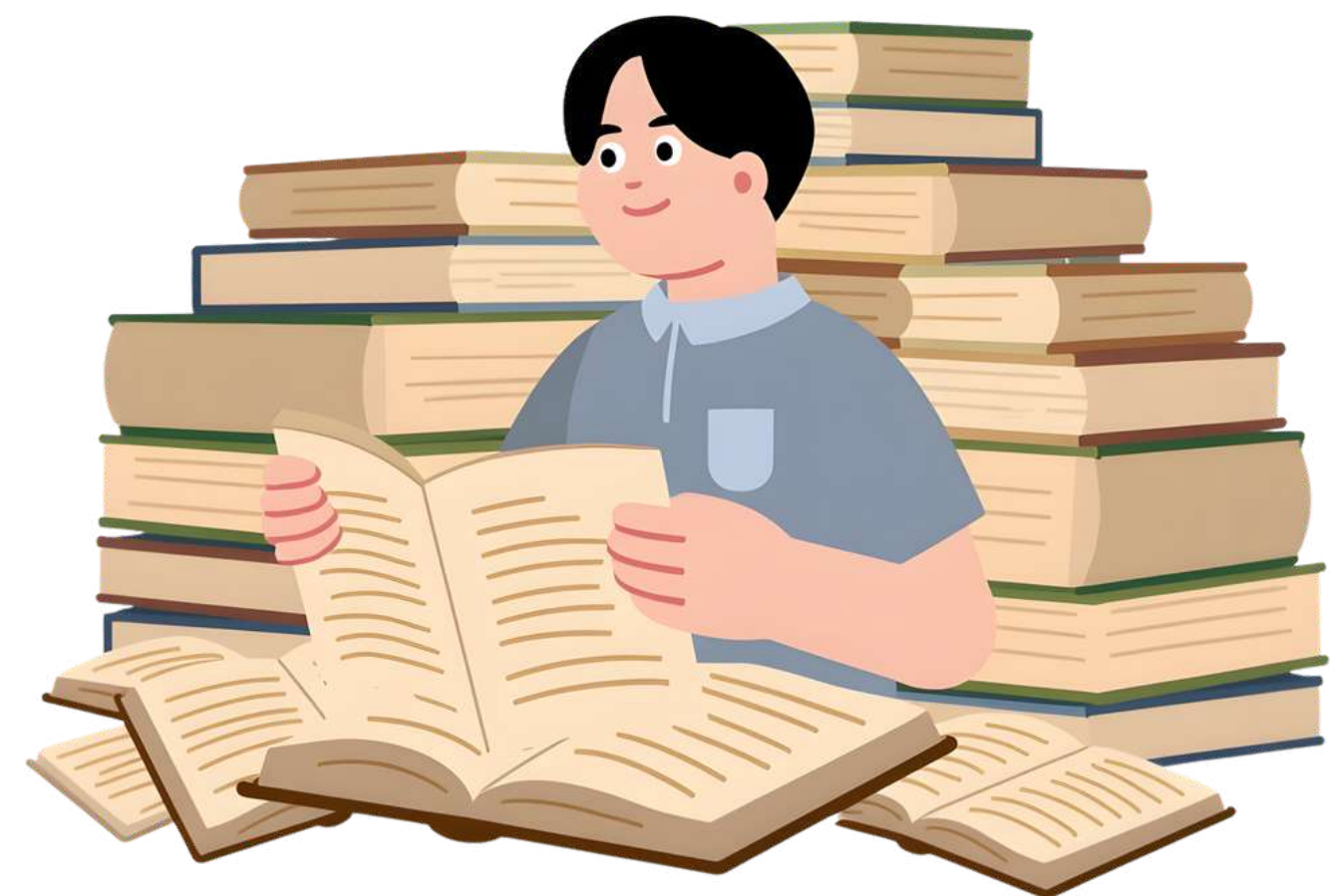
เคล็ดลับสู่การอ่านอย่างสิ้นไหว

“

เลือกอ่านทีละคำ แล้วเริ่มอ่านเป็นกลุ่มคำ...
เพื่อให้กระเสาะความคิดไหลสิ้นอย่างต่อเนื่อง

”

— หลักการของ Dynamic
Reading

ความหมายของ Dynamic Reading

หลุดพ้นจากการสะกดทีละคำ

การอ่านในระดับแรกของคนทั่วไปมักจะอ่านทีละคำ ซึ่งทำให้การลำดับความคิด
ขาดตอนและใช้เวลานานมาก

การอ่านแบบมีพัฒนาการ คือการอ่านที่ได้รับการฝึกฝนเพื่อแก้ปัญหานี้

ความหมายของ Dynamic Reading

หลุดพ้นจากการสะกดทีละคำ

การอ่านในระดับแรกของคนทั่วไปมักจะอ่านทีละคำ ซึ่งทำให้การลำดับความคิดขาดตอนและใช้เวลามาก
การอ่านแบบมีพัฒนาการ คือการอ่านที่ได้รับการฝึกฝนเพื่อแก้ปัญหานี้

- เปลี่ยนจากการมองทีละคำ เป็นการมอง "กลุ่มคำ"
- ใช้อุปกรณ์นำสายตา เช่น นิ้วมือ หรือปลายปากกา ชี้ไล่ตามข้อความ
- พัฒนาความเร็วจนสามารถกวาดสายตาอ่านได้ทีละประโยค
- สะสมความสามารถจนประมวลผลความหมายได้โดยไม่สะดุด

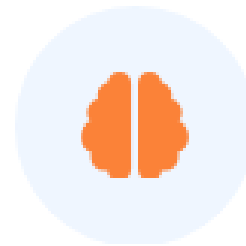

ความสำคัญของการอ่านแบบมีพัฒนาการ

เพิ่มอัตราความเร็ว

ลดการหยุดพักสายตาในแต่ละคำ
ทำให้ใช้เวลาในการอ่านน้อยลง
อย่างเห็นได้ชัด แต่สามารถ
ครอบคลุมเนื้อหาได้มากขึ้นใน
เวลาจำกัด

สร้างสมาธิจดจ่อ

การใช้นิ้วหรือปากกานำสายตา
ช่วยดึงความสนใจให้อยู่กับตัว
อักษร ป้องกันไม่ให้จิตใจออกแวก
หรือหลุดโฟกัสจากเนื้อหาที่กำลัง
อ่าน

ลำดับความคิดต่อเนื่อง

เมื่อสมองรับข้อมูลเป็น
"กลุ่มความหมาย" จะช่วยให้
การประมวลผล ปะติดปะต่อ
เรื่องราว และจับใจความสำคัญ
ทำได้ดียิ่งขึ้น

วิธีการฝึกฝนเพื่อพัฒนาการอ่าน

- **ใช้อุปกรณ์นำสายตา** เริ่มจากการใช้นิ้วหรือปากกาชี้ใต้ข้อความแล้วลากสายตาตามด้วยความเร็วที่สม่ำเสมอ เพื่อบังคับให้สายตาเคลื่อนที่ไปข้างหน้าเสมอ
- **ฝึกจับกลุ่มคำ (Chunking)** แทนที่จะจ้องมองทีละคำ ให้ขยายมุมมองเพื่อกวาดสายตาดูคำ 3-4 คำที่อยู่ติดกัน สมองจะรวมคำเหล่านั้นเป็นความหมายเดียวโดยอัตโนมัติ
- **ลดการออกเสียงในใจ (Subvocalization)** การออกเสียงในใจทำให้ความเร็วในการอ่านถูกจำกัดเท่ากับความเร็วในการพูด ให้ฝึกกวาดสายตาและรับรู้ความหมายด้วยตาและสมองโดยตรง
- **เพิ่มระดับความท้าทาย** ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เริ่มจากกลุ่มคำสั้นๆ ค่อยๆ ขยายไปถึงการกวาดสายตาทั้งประโยค จนสามารถอ่านข้ามบรรทัดได้ในที่สุด

ตัวอย่างที่ 1 ตำราเรียนวิชาการ

จับใจความเนื้อหาที่ซับซ้อน

นักศึกษา มักเผชิญกับเนื้อหาวิชาการที่หนาและซับซ้อน การอ่านทีละคำจะทำให้เกิด
ความเหนื่อยล้า สมองล้า และลืมเนื้อหาตอนต้นก่อนจะอ่านจบย่อหน้า

วิธีประยุกต์ใช้ ใช้สายตากวาดหากลุ่มคำที่เป็น “คำสำคัญ” (Keywords) ทฤษฎี หรือ
นิยาม ข้ามคำสันธานหรือคำขยายที่ไม่จำเป็น สมองจะรวบรวมกลุ่มคำสำคัญเหล่านั้น
มาปะติดปะต่อเป็นแนวคิดหลัก (Concept) ทำให้เข้าใจภาพรวมของบทเรียนได้อย่าง
รวดเร็วและแม่นยำ

ตัวอย่างที่ 2 นวนิยายและวรรณกรรม

สร้างภาพในหัวอย่างสิ้นไหว

นวนิยายเต็มไปด้วยการบรรยายฉากและอารมณ์ การมีแต่
อ่านทีละคำอาจทำให้เสียรรถรส ขัดจังหวะความตื่นเต้น และ
ทำให้ผู้อ่านเข้าไม่ถึงอารมณ์ของเรื่อง

วิธีประยุกต์ใช้ กวาดสายตาอ่านเป็นกลุ่มคำเพื่อ
"สร้างภาพในหัว" (Visualization) อย่างต่อเนื่อง ปล่อยให้
สายตาไหลลื่นไปตามจังหวะของเนื้อเรื่อง ข้ามคำวิเศษณ์ยิบ
ย่อยบางคำ การอ่านแบบนี้จะทำให้นักศึกษารู้สึกเหมือนกำลังดู
ภาพยนตร์ที่ภาพเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ไม่สะดุด

ตัวอย่างที่ 3 ข่าวสารและบทความ

อัปเดตข้อมูลจับไวในยุคดิจิทัล

ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารหลั่งไหลอย่างรวดเร็วบนโลกออนไลน์ นักศึกษาจำเป็นต้องอัปเดตข้อมูลให้ทันเหตุการณ์โดยใช้เวลาจำกัด ไม่สามารถละเลียดอ่านทุกคำได้

วิธีประยุกต์ใช้ ใช้สายตากวาด (Scan) ไปตามย่อหน้าเพื่อหากลุ่มคำที่ตอบคำถามหลัก คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร (5W1H)

การฝึกกวาดสายตาจากบนลงล่างอย่างรวดเร็วในบทความข่าว จะทำให้จับประเด็นสำคัญได้ครบถ้วนภายในไม่กี่วินาที เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการอ่านผ่านหน้าจอสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต

การอ่านแบบ SQ3R

เทคนิคการอ่านเพื่อความเข้าใจและจดจำอย่างเป็นระบบ
คิดค้นโดย Francis P. Robinson (1946)

หัวใจสำคัญของ SQ3R

“

การอ่านที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่แค่การกวาดสายตา
ผ่านตัวหนังสือ แต่คือการตั้งคำถามและค้นหา
คำตอบอย่างกระตือรือร้น

”

— หลักการพื้นฐานของ Active
Reading

ความหมายและความสำคัญ

ทำไมต้องใช้วิธี SQ3R?

SQ3R เป็นกลยุทธ์การอ่านที่เปลี่ยนผู้เรียนจาก “ผู้รับข้อมูลแบบตั้งรับ” (Passive) เป็น “ผู้ค้นหาข้อมูลเชิงรุก” (Active) ทำให้การอ่านมีเป้าหมายที่ชัดเจน

- ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจับใจความสำคัญ
- ประหยัดเวลาในการอ่านซ้ำ เพราะจดจำเนื้อหาได้ตั้งแต่รอบแรก
- กระตุ้นสมองให้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิม
- เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนการอ่านแบบ SQ3R

การนำ SQ3R ไปประยุกต์ใช้กับหนังสือประเภทต่างๆ

ตำราวิชาการ (Textbooks)

สำรวจหัวข้อใหญ่และตัวหนา
ตั้งคำถามว่าทฤษฎีนี้คืออะไร
อ่านเพื่อหาคำอธิบาย สรุปเป็น
Mind Map และทบทวนก่อนสอบ

งานวิจัย (Research Papers)

สำรวจบทคัดย่อ (Abstract)
ตั้งคำถามถึงสมมติฐาน อ่านเจาะ
ผลการวิจัย สรุปผลลัพธ์ที่ได้ และ
ทบทวนความน่าเชื่อถือ

วรรณกรรมสารคดี/บทความ

สำรวจชื่อเรื่องและภาพประกอบ
ตั้งคำถามถึงแก่นเรื่อง (Theme)
อ่านเพื่อหาจุดเปลี่ยนของตัวละคร
และทบทวนข้อคิดที่ได้

ตัวอย่างการฝึกปฏิบัติจริง

สาริตการอ่านแบบลำดับขั้นตอนด้วย SQ3R
จากบทอ่านเรื่อง "อยู่เพื่อคนอื่น" โดย ปะการัง

ขั้นเตรียมการอ่าน (S & Q)

1. Survey (สำรวจเนื้อหา)

ก่อนเริ่มอ่านทั้งหมด ให้กวาดสายตาสำรวจจุดสำคัญ

ชื่อเรื่อง "อยู่เพื่อคนอื่น" (บอกถึงการอุทิศตน)

คีย์เวิร์ดที่เตะตา บิลล์, สโตรค (อัมพาต), ให้อาหาร
นกป่า, โรงพยาบาล, ทีมงานเงินเดือนดี

การประเมินเบื้องต้น บทความนี้น่าจะเป็นเรื่อง
สร้างแรงบันดาลใจเกี่ยวกับชายที่ผ่านวิกฤตสุขภาพ
และเปลี่ยนวิถีชีวิต

2. Question (ตั้งคำถาม)

เปลี่ยนคีย์เวิร์ดที่พบให้เป็นคำถามเพื่อกำหนดเป้าหมาย:

หมาย:

บิลล์คือใคร และเกิดวิกฤตอะไรขึ้นกับชีวิตของเขา?

ทำไมเขาถึงตัดสินใจทิ้งชีวิตหรูหรา มาให้อาหาร
นก?

อะไรคือ "คำสัญญา" ที่ทำให้เขาเลือกที่จะอยู่เพื่อ
คนอื่น?

ชื่อเรื่อง "อยู่เพื่อคนอื่น" มีความหมายลึกซึ้ง
อย่างไร?

“อยู่เพื่อคนอื่น” โดย ปะการัง

ถ้าไปทะเลสาบแต่เช้า เราจะพบเขาเสมอ... บิลล์ขับรถบีเอ็มดับเบิลยูเข้ามาจอดตรงที่เขาจอดเป็นประจำทุกวัน เขาบรรจงเทเมล็ดพืชใส่ถุงผ้าใบย่อม หิ้วถุงผ้าที่มีถั่วลิสงและผักสด เดินตรงไปที่ริมทะเลสาบทันที... บิลล์เป็นผู้ชายรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรงแบบนักกีฬา ยังดูดีมากในวัยของเขา... หากบิลล์ไม่แบ่งปันเรื่องของเขาให้เราฟัง เราจะไม่รู้เลยว่า ครั้งหนึ่งเมื่อหลายปีก่อน บิลล์เกิดอาการสโตรค (Stroke) ภาวะขาดเลือดไปเลี้ยงสมองโดยฉับพลัน ทำให้ระบบประสาทบกพร่อง ร่างกายซีกขวาไม่ทำงาน เป็นอัมพาต!

จากคนที่มีพลังกระฉับกระเฉง ต้องกลายเป็นคนนอนนิ่ง ๆ โดดเดี่ยวอยู่ในโรงพยาบาล ขยับเคลื่อนไหวไม่ได้ พูดไม่ได้... บิลล์รู้สึกโกรธแค้นเคืองกับโชคชะตาของตัวเองและเจ็บปวดใจอย่างยิ่ง... ระหว่างที่นอนบนเตียง เขาเริ่มคิดใคร่ครวญถึงชีวิตที่เหลือของเขา และได้ทำการตัดสินใจครั้งสำคัญที่เป็นเสมือนสัญญาต่อตัวเองสองประการ หนึ่ง, เขาจะทุ่มเทพลังทั้งกายและใจ เพื่อกลับคืนมาเหมือนเดิมให้ได้ สอง, หากเขาหาย เขาจะอุทิศตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น!

บิลล์ใช้เวลาถึง 8 เดือนกว่าจะแค่ขยับนิ้วได้ และต้องนั่งอยู่บนรถเข็นอีก 4 เดือน แต่เพียงแค่สองปีผ่านไป บิลล์ก็แทบจะไม่เหลือร่องรอยของคนที่เป็นอัมพาตอีกเลย หลังจากที่ถูกกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ บิลล์ก็เริ่มทำตามสัญญาข้อที่สองของตัวเอง เขาอุทิศร่างกายและเวลาทั้งหมดของเขา เพื่อช่วยเหลือคนไข้สโตรครายอื่น ๆ โดยการไปเยี่ยมเยียน พูดคุย ปลุกเร้าคนไข้เหล่านั้นให้มีพลังและกำลังใจ บิลล์พูดอยู่เสมอ ๆ ว่า “การจะกลับมาหายดีได้นั้น ขึ้นอยู่กับตัวเราเองที่เชื่อมั่นว่าจะสู้”

ครั้งหนึ่ง มีคนเสนองานเงินเดือนดีให้เขาทำ บิลล์นึกถึงแล้วว่ากลับไปใช้ชีวิตสุขสบายแบบเดิมดีหรือไม่ แต่แล้วเขาก็ตัดสินใจอย่างเด็ดขาด เดินออกจากชีวิตแบบนั้น หันมาใส่เสื้อยืดเก่าๆ ใช้ชีวิตเรียบง่ายทุกเช้าที่ริมทะเลสาบ และใช้เวลาที่เหลือช่วยคนอื่นที่ประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับเขา... บิลล์บอกว่า ไม่ได้เงิน แต่มีความสุข! แม้บิลล์จะไม่เคยพูดออกมา แต่ภาพของเขาบอกผมว่า ชีวิตที่มีค่า คือชีวิตที่อยู่เพื่อคนอื่น ไม่ใช่ตัวเอง.

อ่านและสรุป (R & R)

3. Read (อ่านหาคำตอบ)

อ่านเนื้อหาอย่างตั้งใจเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้:

ตอบคำถาม 1 บิลล์เคยแข็งแรงแต่โชคร้ายป่วยเป็น
สโตรคจนเป็นอัมพาตครึ่งซีก

ตอบคำถาม 2 & 3 ตอนป่วยเขาแค้นโชคชะตา แต่
ตั้งปณิธานว่า "ถ้าหาย จะอุทิศตนช่วยผู้อื่น"

ตอบคำถาม 4 เมื่อเขาหายดี เขาทำตามสัญญาโดย
ปฏิเสธงานเงินเดือนสูง เพื่อดูแลนกกริบทะเลสาบ
และไปให้กำลังใจผู้ป่วยสโตรคที่โรงพยาบาลทุกวัน

4. Recite (จดจำและเชื่อมโยง)

ละสายตาจากหนังสือ แล้วสรุปเรื่องราวด้วยภาษาของ
ตนเอง:

"เรื่องราวของบิลล์ ชายที่เคยเป็นอัมพาตจาก
สโตรค เขาให้สัญญากับตัวเองว่าถ้าหายจะช่วย
เหลือผู้อื่น เมื่อเขาปฏิบัติหายดี เขาจึงทิ้งชีวิตที่
ร่ำรวย หันมาใช้ชีวิตเรียบง่าย คอยให้อาหารสัตว์
และให้กำลังใจผู้ป่วย เพราะเขาค้นพบว่าความสุข
คือการให้"

ขั้นสุดท้าย สกัดแก่นแท้

5 Review (ทบทวน)

ปรับเป็นความคิดของตนเองและนำไปใช้

ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านจะทบทวนความเข้าใจทั้งหมด และดึงข้อคิดหรือแก่นของเรื่อง (Theme) มาเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

“บทความนี้ให้ข้อคิดว่า ชีวิตที่มีคุณค่าคือชีวิตที่ได้ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น ไม่ใช่อยู่เพื่อความสุขส่วนตัวเพียงอย่างเดียว เราสามารถนำแนวคิดของบิลล์มาปรับใช้ได้โดยเริ่มต้นจากการเป็นผู้ให้ในสังคมเล็กๆของเรา”

สรุปการอ่านแบบ SQ3R

SQ3R ไม่ใช่แค่เทคนิคการอ่านเร็ว แต่เป็น “ระบบจัดระเบียบความคิด” ที่ช่วยให้นักศึกษาเปลี่ยนข้อมูลตัวอักษรให้กลายเป็นความรู้ที่ฝังลึกในความทรงจำ พร้อมทั้งจะได้ออกมาใช้ทั้งในการสอบและการดำเนินชีวิต

สรุป

การอ่านจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้อ่านฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เข้าใจหลักการและเลือกใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง ผู้ที่สร้างนิสัยรักการอ่านและมีวิจารณญาณ ย่อมสามารถนำความรู้และข้อคิดที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทั้งตนเองและสังคมได้อย่างยั่งยืน

แบบฝึกหัดท้ายบท

เพื่อทบทวนความเข้าใจและการนำไปใช้